

Ἰωάννης Μαλάλας, Χρονογραφία, ἔκδ. B.G. Niebuhr, Bonn 1831, 316-317.

Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας αὐτοῦ πόλεμος ἐγένετο ἐν
τῇ δύσει μέγας· καὶ ἐξῆλθε κατ' αὐτῶν ὁ θειότατος Κωνσταντῖ-
νος, καὶ ἡττηθεὶς ἐφοσσεύετο ὑπὸ τῶν βαρβάρων. καὶ θλιβόμε-
νος ἐν τῷ μέλλειν αὐτὸν καθεύδειν ἤϋχετο ῥυσθῆναι ἀπ' αὐτῶν·
καὶ ἐλκυσθεὶς εἰς ὕπνον εἶδε κατ' ὄναρ ἐν τῷ οὐρανῷ σταυρόν, 10
ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἐν τούτῳ νίκα. καὶ ἀναγνοὺς τὸ ἐπιγεγραμ-
μένον ἐν τῷ σταυρῷ διυπνίσθη· καὶ ἀναστὰς ἐποίησε σίγνον

σταυροῦ, ὡς εἶδεν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ προηγεῖτο αὐτοῦ. καὶ προ-
τρεψάμενος τὸν ἴδιον στρατόν, λέγων ὅτι Νικῶμεν, καὶ ὀρμήσας
καὶ συμβαλὼν τοῖς βαρβάροις, ἐνίκησε τὸν πόλεμον κατὰ κράτος,
ὥστε μηδένα τῶν βαρβάρων σωθῆναι ἀλλὰ πάντας ἀπολέσθαι.
5 καὶ ἐπανῆλθεν ἐν τῇ Ῥώμῃ μετὰ νίκης καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔχων
ἐμπροσθεν αὐτοῦ τὸν σίγνον τοῦ σταυροῦ. ἐξηγεῖτο δὲ πᾶσι τὴν

Ἰωάννης Μαλάλας, Χρονογραφία, ἔκδ. B.G. Niebuhr, Bonn 1831, 319-320.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς καὶ τρίτην Παλαιστίνην ἐποίησεν ἐπαρ-
20 χίαν. καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐνεκαινίσθη τό ποτε Βυζάν-
τιον ἐπὶ τῆς ὑπατείας Γαλλιανοῦ καὶ Συμμάχου, τοῦ αὐτοῦ δὲ
βασιλέως Κωνσταντίνου ποιήσαντος πρόχεισον ἐπὶ πολὺν χρόνον,
ὑπὸ Ῥώμης ἐλθόντος ἐν τῷ Βυζαντίῳ· ὅστις καὶ τὸ πρῶην τεῖ-

χος τῆς αὐτῆς πόλεως ἀνενέωσε τοῦ Βύζου καὶ προσθεὶς ἄλλο διά-
στημα πολὺ τῷ τείχει, καὶ συνάψας τῷ παλαιῷ τείχει τῆς αὐτῆς
πόλεως, ἐκέλευσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν λέγεσθαι, ἀναπλη-
O 6 ρώσας καὶ τὸ Ἰππικὸν καὶ κοσμήσας αὐτὸ χαλκουργήμασι καὶ πάσῃ
ἀρετῇ, κτίσας ἐν αὐτῷ καὶ κάθισμα θεωροῦ βασιλικοῦ καθ' 5
E ὁμοιότητα τοῦ ἐν Ῥώμῃ ὄντος. ἔκτισε δὲ καὶ παλάτιον μέγα καὶ
εὐπρεπὲς καθ' ὁμοιότητα ὡσαύτως τοῦ Ῥώμης πλησίον τοῦ Ἰππι-

Πασχάλιο Χρονικό

Ἐπὶ τῶν προκειμένων ὑπάτων Κωνσταντῖνος ὁ ἀοίδιμος βασιλεὺς ἀπὸ Ῥώμης ἐλθὼν, καὶ διάγων ἐν Νικομηδεῖα, μητροπόλει τῆς Βιθυνίας, ποιήσας πρόκεσσα ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῷ 528 Βυζαντίῳ, **ἀνενέωσε τὸ πρῶτον τεῖχος τῆς Βύζου πόλεως, ποιήσας καὶ προσθήκας τῷ αὐτῷ τείχει οὐκ ὀλίγας, καὶ συνῆψεν τῷ παλαιῷ τείχει τῆς πόλεως, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν,** ἀναπληρώσας καὶ τὸ Ἱππικόν, **κοσμήσας** αὐτὸ χαλκουργήμασι καὶ πάσῃ ἀρετῇ, ποιήσας ἐν αὐτῷ **κάθισμα θεωρίου βασιλικοῦ καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐν Ῥώμῃ ὄντος.** καὶ **παλάτιον μέγα ποιήσας** πλησίον τοῦ αὐτοῦ Ἱππικοῦ τὴν ἄνοδον ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ κάθισμα τοῦ Ἱππικοῦ διὰ τοῦ λεγομένου Κοχλίου, κτίσας καὶ φόρον μέγαν καὶ εὐπρεπῇ πάνυ· καὶ ἔστησεν ἐν μέσῳ **κίονα πορφυροῦν** μέγαν λίθου Θηβαίου ἀξιοθαύμαστον, καὶ ὑπεράνω τοῦ αὐτοῦ κίονος ἔστησεν ἑαυτοῦ ἀνδριάντα μέγαν, ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἀκτῖνας, ὅπερ χαλκούργημα ἦγαγεν ἀπὸ τῆς Φρυγίας. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς Κωνσταντῖνος **ἀφελὼν κρυπτῶς ἀπὸ Ῥώμης τὸ λεγόμενον Παλλάδιον** ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι φόρῳ ὑποκάτω τοῦ κίονος τῆς στήλης αὐτοῦ, ὥς τινες λέγουσι τῶν Βυζαντίων ἐκ διαδοχῆς ἀκούσαντες.

Ἔτους τὰ τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναλήψεως τοῦ κυρίου καὶ κε' τῆς
ἐαυτοῦ βασιλείας Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβέστατος, πατὴρ
Κωνσταντίνου' νέου Αὐγούστου καὶ Κωνσταντίου καὶ
Κώνσταντος Καισάρων, πόλιν μεγίστην, λαμπράν, καὶ
εὐδαίμονα κτίσας, συγκλήτῳ τε τιμήσας, Κωνσταντινούπολιν
κέκληκε πρὸ πέντε ἰδῶν μαΐων, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ τῆς
ἐβδομάδος, ἰνδικτιῶνος τρίτης, τὸ πρότερον καλουμένην
Βυζάντιον, Ῥώμην αὐτὴν δευτέραν χρηματίζειν ἀναγορεύσας,
ἐπιτελέσας ἱππικὸν ἀγῶνα πρῶτος, φορέσας πρώτοις
διάδημα διὰ μαργαριτῶν καὶ ἐτέρων τιμίων λίθων. καὶ
ἐποίησεν ἑορτὴν μεγάλην, κελεύσας διὰ θείου αὐτοῦ τύπου
τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπιτελεῖσθαι τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως αὐτοῦ
καὶ ἀνοίγειν τῇ ια' τοῦ αὐτοῦ ἀρτεμισίου μηνὸς τὸ δημόσιον
λουτρὸν 530 Ζεύξιππον, πλησίον ὄντα τοῦ Ἱππικοῦ καὶ τῆς
Ῥηγίας τοῦ παλατίου,

Ευσέβιου Καισαρείας, Εἰς τὸν βίον τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου βασιλέως

ἀμφὶ μεσημβρινὰς ἡλίου ὥρας, ἥδη τῆς ἡμέρας
ἀποκλινούσης, αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν ἔφη ἐν αὐτῷ
οὐρανῷ ὑπερκείμενον τοῦ ἡλίου σταυροῦ τρόπαιον ἐκ
φωτὸς συνιστάμενον, γραφὴν τε αὐτῷ συνῆφθαι
λέγουσαν· τούτῳ νίκα. θάμβος δ' ἐπὶ τῷ θεάματι
κρατῆσαι αὐτόν τε καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἅπαν, ὃ δὴ
στελλομένῳ ποι πορείαν συνείπετό τε καὶ 1.29.1 θεωρὸν
ἐγένετο τοῦ θαύματος. καὶ δὴ διαπορεῖν πρὸς ἑαυτὸν
ἔλεγε, τί ποτε εἴη τὸ φάσμα. ἐνθυμουμένῳ δ' αὐτῷ καὶ
ἐπὶ πολὺ λογιζομένῳ νύξ ἐπήει καταλαβοῦσα. ἔνθα δὴ
ὑπνοῦντι αὐτῷ τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ σὺν τῷ φανέντι
κατ' οὐρανὸν σημείῳ ὀφθῆναί τε καὶ παρακελεύεσθαι,
μήμημα ποιησάμενον τοῦ κατ' οὐρανὸν ὀφθέντος
σημείου τούτῳ πρὸς τὰς τῶν πολεμίων συμβολὰς
ἀλεξήματι χρῆσθαι.

Χριστόγραμμα

Ἦν δὲ τοιῷδε σχήματι κατεσκευασμένον.
ὕψηλὸν δόρυ χρυσῷ κατημφιεσμένον κέρας
εἶχεν ἐγκάρσιον σταυροῦ σχήματι πεποιημένον,
ἄνω δὲ πρὸς ἄκρῳ τοῦ παντὸς στέφανος ἐκ
λίθων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ συμπεπλεγμένος
κατεστήρικτο, καθ' οὗ τῆς σωτηρίου ἐπηγορίας
τὸ σύμβολον δύο στοιχεῖα τὸ Χριστοῦ
παραδηλοῦντα ὄνομα διὰ τῶν πρώτων
ὑπεσήμενον χαρακτήρων, χιαζομένου τοῦ ῥῷ
κατὰ τὸ μεσαίτατον

Σταδιακή μετάβαση προς τον χριστιανισμό

Μεταβὰς δ' ἐκ τούτων βασιλεὺς πραγμάτων ἐνεργῶν ἤπτετο. καὶ πρῶτα μὲν τοῖς κατ' ἐπαρχίας διηρημένοις ἔθνεσιν ἡγεμόνας κατέπεμπε, τῇ σωτηρίῳ πίστει καθωσιωμένους τοὺς πλείους, ὅσοι δ' ἑλληνίζειν ἐδόκουν, τούτοις θύειν ἀπείρητο. ὁ δ' αὐτὸς ἦν νόμος καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερκειμένων τὰς ἡγεμονικὰς ἀρχὰς ἀξιωμαίων, ἐπὶ τε τῶν ἀνωτάτω καὶ τὴν ἑπαρχον διειληφόντων ἐξουσίαν. ἡ γὰρ Χριστιανοῖς οὖσιν ἐμπρέπειν ἐδίδου τῇ προσηγορίᾳ, ἡ διακειμένοις ἐτέρως τὸ μὴ εἰδωλολατρεῖν παρήγγελλεν. Εἴθ' ἐξῆς δύο κατὰ τὸ αὐτὸ ἐπέμποντο νόμοι, ὁ μὲν εἴργων τὰ μυσαρὰ τῆς κατὰ πόλεις καὶ χώρας τὸ παλαιὸν συντελουμένης εἰδωλολατρίας, ὥς μήτ' ἐγέρσεις ξοάνων ποιεῖσθαι τολμᾶν, μήτε μαντεῖαις καὶ ταῖς ἄλλαις περιεργίαις ἐπιχειρεῖν, μήτε μὴν θύειν καθόλου μηδένα, ὁ δὲ τῶν εὐκτηρίων οἴκων τὰς οἰκοδομὰς ὑψοῦν αὖξιν τε εἰς πλάτος καὶ μῆκος τὰς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ διαγορεύων, ὡσανεὶ μελλόντων τῷ θεῷ σχεδὸν εἶπεῖν ἀπάντων ἀνθρώπων τοῦ λοιποῦ προσοικειοῦσθαι τῆς πολυθέου μανίας ἐκποδὼν ἡρμέ2.45.2 νης.

Α΄ Οικ. Σύνοδος

3.6.1 Εἴθ' ὥσπερ ἐπιστρατεύων αὐτῷ φάλαγγα
θεοῦ **σύνοδον οἰκουμένην συνεκρότει**, σπεύδειν
ἀπανταχόθεν τοὺς ἐπισκόπους γράμμασι τιμητικοῖς
προκαλούμενος. οὐκ ἦν δ' ἀπλοῦν τὸ ἐπίταγμα,
συνήργει δὲ καὶ αὐτῇ πράξει τὸ βασιλέως νεῦμα,
οἷς μὲν ἐξουσίαν δημοσίου παρέχον δρόμου, οἷς δὲ
νωτοφόρων ὑπηρεσίας ἀφθόνους. ὦριστο δὲ καὶ
πόλις ἐμπρέπουσα τῇ συνόδῳ, 3.6.2 **νίκης**
ἐπώνυμος, κατὰ τὸ Βιθυνῶν ἔθνος ἡ Νίκαια. ὥς
οὖν ἐφοίτα πανταχοῦ τὸ παράγγελμα, οἷά τις
ἀπὸ νύσσης οἱ πάντες ἔθεον σὺν προθυμίᾳ τῇ
πάσῃ. **εἶλκε γὰρ αὐτοὺς ἀγαθῶν ἐλπίς, ἥ τε τῆς**
εἰρήνης μετουσία, τοῦ τε ξένου θαύματος τῆς τοῦ
τοσοῦτου βασιλέως ὄψεως ἡ θεά.

Εἴσοδος του Κωνσταντίνου στην Α΄ Οικ. Σύνοδο

ἀλλ' ὅτε δὴ σὺν κόσμῳ τῷ πρέποντι ἡ πᾶσα
καθῆστο σύνοδος, σιγὴ μὲν τοὺς πάντας εἶχε
προσδοκία τῆς βασιλέως παρόδου, εἰσῆει δέ τις
πρῶτος κᾴπειτα δεύτερος καὶ τρίτος τῶν ἀμφὶ
βασιλέα. ἡγοῦντο δὲ καὶ ἄλλοι οὐ τῶν συνήθων
ὀπλιτῶν τε καὶ δορυφόρων, μόνων δὲ τῶν πιστῶν
φίλων. 3.10.3 πάντων δ' ἐξαναστάντων ἐπὶ
συνθήματι, ὃ τὴν βασιλέως εἴσοδον ἐδήλου, αὐτὸς
δὴ λοιπὸν διέβαινε μέσος οἷα **θεοῦ τις οὐράνιος**
ἄγγελος, λαμπρὰν μὲν ὥσπερ φωτὸς μαρμαρυγαῖς
ἐξαστράπτων περιβολήν, ἀλουργίδος δὲ πυρωποῖς
καταλαμπόμενος ἀκτῖσι, χρυσοῦ τε καὶ λίθων

Ομόνοια στην Εκκλησία – ομόνοια στο κράτος

Πείραν λαβὼν ἐκ τῆς τῶν κοινῶν εὐπραξίας, ὅση τῆς θείας δυνάμεως πέφυκε χάρις, τοῦτόν γε πρὸ γε πάντων ἔκρινα εἶναί μοι προσήκειν σκοπόν, ὅπως παρὰ τοῖς μακαριωτάτοις τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πλήθεσι πίστις μία καὶ εἰλικρινὴς ἀγάπη ὁμογνώμων τε περὶ τὸν παγ3.17.2 κρατῇ θεὸν εὐσέβεια τηρῇται. ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο οὐχ οἶόν τ' ἦν ἀκλινῇ καὶ βεβαίαν τάξιν λαβεῖν, εἰ μή, εἰς ταῦτόν πάντων ὁμοῦ ἢ τῶν γούν πλειόνων ἐπισκόπων συνελθόντων, ἐκάστου τῶν προσηκόντων τῇ ἀγιωτάτῃ θρησκείᾳ διάκρισις γένοιτο, τούτου ἔνεκεν πλείστων ὅσων συναθροισθέντων (καὶ αὐτὸς δὲ καθάπερ εἷς ἐξ ὑμῶν ἐτύγχανον συμπαρών· οὐ γὰρ ἀρνησαίμην ἄν, ἐφ' ᾧ μάλιστα χαίρω, συνθεράπων ὑμέτερος πεφυκέναι), ἄχρι τοσοῦτου ἅπαντα τῆς προσηκούσης τετύχηκεν ἐξετάσεως, ἄχρις οὗ ἢ τῷ πάντων ἐφόρῳ θεῷ ἀρέσκουσα γνώμη πρὸς τὴν τῆς ἐνότητος συμφωνίαν εἰς φῶς προήχθη, ὥς μηδὲν ἔτι πρὸς διχόνοιαν ἢ πίστεως ἀμφισβήτησιν ὑπολείπεσθαι.

Η Κωνσταντινούπολη γίνεται κέντρο χριστ. λατρείας

Τὰς μὲν οὖν λεχθείσας φιλοκαλίας βασιλεὺς πρὸς τῷ
Παλαιστινῶν ἔθνει τόνδε συνίστη τὸν τρόπον, καὶ κατὰ πάσας
δὲ τὰς ἐπαρχίας νεοπαγεῖς ἐκκλη3.48.1 σίας ἐπισκευάζων
μακρῷ τῶν προτέρων τιμιωτέρας ἀπέφαινε. τὴν δέ γ'
ἐπώνυμον αὐτοῦ πόλιν ἐξόχῳ τιμῇ γεραίρων εὐκτηρίοις
πλείοσιν ἐφαίδρυνε μαρτυρίοις τε μεγίστοις καὶ
περιφανεστάτοις οἴκοις, τοῖς μὲν πρὸ τοῦ ἄστεος τοῖς δ' ἐν
αὐτῷ τυγχάνουσι, δι' ὧν ὁμοῦ καὶ τὰς τῶν μαρτύρων μνήμας
ἐτί3.48.2 μα καὶ τὴν αὐτοῦ πόλιν τῷ τῶν μαρτύρων καθιέρου
θεῷ. ὅλως δ' ἐμπνέων θεοῦ σοφίας, ἦν τῆς ἐπηγορίας τῆς
αὐτοῦ πόλιν ἐπώνυμον ἀποφῆναι ἔκρινε, καθαρεύειν
εἰδωλολατρίας ἀπάσης ἐδικαίου, ὡς μηδαμοῦ φαίνεσθαι ἐν
αὐτῇ τῶν δὴ νομιζομένων θεῶν ἀγάλματα ἐν ἱεροῖς
θρησκευόμενα, ἀλλ' οὐδὲ βωμοὺς λύθροις αἱμάτων
μιανομένους, οὐ θυσίας ὀλοκαυτουμένας πυρί, οὐ
δαιμονικὰς ἐορτάς, οὐδ' ἕτερόν τι τῶν συνήθων τοῖς
δεισιδαίμοσιν.

Αποκαθήλωση των ειδωλολατρικών συμβόλων

3.54.1 Πάντα μὲν δὴ ταῦτα συντελῶν εἰς δόξαν τῆς σωτηρίου δυνάμεως βασιλεὺς διεπράττετο. καὶ τὸν μὲν αὐτοῦ σωτῆρα θεὸν ὧδέ πη διετέλει γεραίρων, 3.54.2 τὴν δέ γε τῶν ἔθνῶν δεισιδαίμονα πλάνην παντοίοις ἐξήλεγχε τρόποις. ἔνθεν εἰκότως ἐγυμνοῦτο μὲν αὐτοῖς τῶν κατὰ πόλεις νεῶν τὰ προπύλαια θυρῶν ἔρημα γινόμενα βασιλέως προστάγματι, ἐτέρων δ' ἢ ἐπὶ τοῖς ὀρόφοις στέγη τῶν καλυπτήρων ἀφαιρουμένων ἐφθείρετο, ἄλλων τὰ σεμνὰ χαλκουργήματα, ἐφ' οἷς ἡ τῶν παλαιῶν ἀπάτη μακροῖς ἐσεμνύνετο χρόνοις, ἔκδηλα τοῖς πᾶσιν ἐν ἀγοραῖς πάσαις τῆς βασιλέως πόλεως προὔτίθετο, ὡς εἰς ἀσχήμονα θεὰν προκεῖσθαι τοῖς ὀρῶσιν ὧδε μὲν τὸν Πύθιον, ἐτέρωθι δὲ τὸν Σμίνθιον, ἐν αὐτῷ δ' ἵπποδρομίῳ τοὺς ἐν Δελφοῖς τρίποδας, τὰς δ' Ἑλικωνίδας Μούσας 3.54.3 ἐν παλατίῳ.

Χριστιανικά σύμβολα στα νομίσματα

4.15.1 Ὅση δ' αὐτοῦ τῇ ψυχῇ πίστεως ἐνθέου
ὑπεστήρικτο δύναμις, μάθοι ἄν τις καὶ ἐκ τοῦδε
λογιζόμενος, **ὡς ἐν τοῖς χρυσοῖς νομίμασι τὴν**
αὐτὸς αὐτοῦ εἰκόνα ὥδε γράφεσθαι διετύπου, ὡς
ἄνω βλέπειν δοκεῖν ἀνατεταμένου πρὸς 4.15.2
θεὸν τρόπον εὐχομένου. τούτου μὲν οὖν τὰ
ἐκτυπώματα καθ' ὅλης τῆς Ῥωμαίων διέτρεχεν
οἰκουμένης. ἐν αὐτοῖς δὲ βασιλείοις κατὰ τινας
πόλεις ἐν ταῖς εἰς τὸ μετέωρον τῶν προπύλων
ἀνακειμέναις **εἰκόσιν** ἐστὼς ὄρθιος ἐγράφετο, ἄνω
μὲν εἰς οὐρανὸν ἐμβλέπων, τὴν χειρὶ δ'
ἐκτεταμένος εὐχο4.16.1 μένου σχήματι.

Χριστιανοί και ειδωλολάτρες στρατιώτες

τὴν δὲ γε σωτήριον ἡμέραν, ἣν καὶ φῶς εἶναι καὶ ἡλίου ἐπώνυμον συμβαίνει, τὰ στρατιωτικὰ πάντα διὰ σπουδῆς τιμᾶν διδάσκων, τοῖς μὲν τῆς ἐνθέου μετέχουσι πίστεως ἀκωλύτως τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ προσκαρτερεῖν μετεδίδου σχολῆς, ἐφ' ᾧ τὰς εὐχὰς μηδενὸς αὐτοῖς ἐμποδὼν γίνο4.19.1 μένου συντελεῖν, τοῖς δὲ μήπω τοῦ θείου λόγου μετασχοῦσιν ἐν δευτέρῳ νόμῳ διεκελεύετο κατὰ τὰς κυριακὰς ἡμέρας ἐν προαστείοις ἐπὶ καθαροῦ προιέναι πεδίου κἀνταῦθα μεμελετημένην εὐχὴν ἐξ ἑνὸς συνθήματος ὁμοῦ τοὺς πάντας ἀναπέμπειν θεῷ.

Ο σταυρός γίνεται σύμβολο του στρατού

4.21.1 Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ὅπλων τὸ τοῦ
σωτηρίου τροπαίου σύμβολον
κατασημαίνεσθαι ἐποίει, τοῦ τε ἐνόπλου
στρατοῦ προπομπεύειν χρυσῶν μὲν
ἀγαλμάτων, ὅποῖα πρότερον αὐτοῖς ἔθος ἦν, τὸ
μηθέν, μόνον δὲ τὸ σωτήριον τρόπαιον.

Ο Μ. Κωνσταντίνος γίνεται Χριστιανός

ἐπειδὴ δ' εἰς ἔννοιαν ἤκει τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καθάρσεως εἶναι τοῦτον καιρὸν τῶν πώποτε αὐτῷ πεπλημμελημένων διενοεῖτο, ὅσα οἷα θνητῷ διαμαρτεῖν ἐπῆλθε ταῦτ' ἀπορρύψασθαι 4.61.3 τῆς ψυχῆς λόγων ἀπορρήτων δυνάμει σωτηρίῳ τε λουτρῷ πιστεύσας. τοῦτό τοι διανοηθεῖς, γονυκλινῆς ἐπ' ἐδάφους ἰκέτης ἐγίγνετο τοῦ θεοῦ, ἐν αὐτῷ τῷ μαρτυρίῳ ἐξομολογούμενος, ἔνθα δὴ καὶ πρῶτον τῶν διὰ χειροθεσίας εὐχῶν ἡξιοῦτο. Μεταβὰς δ' ἔνθεν ἐπὶ προάστειον τῆς Νικομηδέων ἀφικνεῖται πόλεως, 4.62.1 κἀνταῦθα συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους ὧδέ πη αὐτοῖς διελέξατο· "βοῦτος ἦν αὐτὸς ὁ πάλαι μοι διψῶντί τε καὶ εὐχομένῳ τῆς ἐν θεῷ τυχεῖν σωτηρίας καιρὸς ἐλπιζόμενος· ὥρα καὶ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι τῆς ἀθανατοποιοῦ σφραγίδος, 4.62.2 ὥρα τοῦ σωτηρίου σφραγίσματος, οὗ μετασχεῖν ἐπὶ ρείθρων Ἰορδάνου ποταμοῦ ἐνενόουν ποτέ, ἐφ' ὧν καὶ ὁ σωτὴρ εἰς ἡμέτερον τύπον τοῦ λουτροῦ μετασχεῖν μνημονεύεται·